

Opgave 2 Appgroepen

tekst 3

De wurggreep van de WhatsAppgroep

Leona (36, niet haar echte naam), is sinds een paar jaar lid van een zangkoor. Daar hoort een appgroep bij waarin te lezen valt welke liedjes ze moeten oefenen, welke bladmuziek ze moeten meenemen en hoe laat de repetities beginnen. Leona zit in de altengroep, met 24 leden.

De uitwisseling van praktische informatie raakt er geregeld ondergesneeuwd in berichtenreeksen over het feit dat 'Marianne' zich niet zo lekker voelt en toch niet komt (tien keer 'Beterschap Marianne'); het nieuwe implantaat van 'Heleen' (vijftien keer: 'Och, wat naar voor je' et cetera) of de vakantiefoto's van 'Margreet' (veertien keer: 'Mooi hoor, geniet nog maar even lekker' enzovoorts). Leona hield er het gevoel aan over dat ze voortdurend 'een theekransje in werd gesleurd' waar ze 'niet op zat te wachten'. (...)

Leona is inmiddels uit de appgroep van haar koor gestapt. Het resultaat is dat ze al eens een vervroegde repetitie en een aantal gezamenlijke uitjes is misgelopen. Die informatie wordt alleen in de appgroep gedeeld.

Anderen kwetsen

Het valt op bij het schrijven van dit stuk: haast iedereen heeft wel een voorbeeld van een frustrerende of ongemakkelijke situatie in een WhatsAppgroep, maar bijna niemand

wil daarover met naam en toenaam vertellen in de krant, uit angst anderen te kwetsen.

- 40 Zo ook 'Jurje' (28, niet zijn echte naam). Hij zit in een WhatsAppgroep met het oud-bestuur van zijn studievereniging. Een leuke groep mensen die nog geregeld afspreekt.
- 45 Alleen met één studiegenootje kan niemand het goed vinden. 'Het is pijnlijk', zegt Jurje, 'maar we willen gewoon zonder haar afspreken.' Dus heeft de groep studievrienden een
- 50 aparte appgroep opgericht, waarin het hele oud-bestuur zit, behalve die ene studiegenoot. (...)

Het zijn ongemakkelijke situaties als deze die duidelijk maken dat we nog

55 zoeken naar goede omgangsvormen in de WhatsAppgroep, zegt Imar de Vries, universitair docent aan de Universiteit Utrecht. De onderzoeker omschrijft zichzelf als 'media-archeoloog'; hij houdt zich bezig met de gevolgen van veranderende communicatietechnologie door de tijd heen.

Etiquette

- 65 Bij elke nieuwe communicatietechniek, van telegram tot mobiele telefoon, hoort een fase waarin gebruikers zoeken naar een nieuwe etiquette die past bij die vorm
- 70 van communiceren. (...)

bron: Volkskrant, 2018

tekst 4

Appgroep ‘beste vriendinnetjes’

(...) De meiden spraken overduidelijk over een gevoel van, laten we het ‘groepsverbondenheid’ noemen, als dat wat zij het meest waarderen aan
5 het gebruik van WhatsApp. “Het voelt erg fijn om met de groep te chatten”, zei een van de andere meiden. “Je weet dan dat er altijd iemand is die gaat antwoorden. Als ik bijvoorbeeld
10 naar F. [een individuele gebruiker] app en F. reageert niet, dan gaat verder niemand reageren. Maar in de appgroep is er altijd wel iemand die reageert, iemand die gaat zeggen:
15 ‘Hé, hoe gaat het?’ Dat voelt gewoon fijn.”

Dit gevoel van ‘groepsverbondenheid’ is een extremere uiting van een tendens,
20 die al eerder waargenomen werd bij het gebruik van mobieltjes (d.w.z. bij traditionele sms- en spraakberichten), die wijst op het versterken van reeds bestaande
25 sociale verbanden binnen kleine groepen van gelijken, zoals familie en vooral vrienden, ten koste van het aangaan van nieuwe sociale verbanden met vreemden. (...) Bij ‘de
30 meiden’ is een voorkeur voor hun eigen hechte groep ten koste van vreemden erg duidelijk aanwezig. Bovendien behouden ‘de meiden’ hun groepsgevoel ook wanneer zij
35 zich niet in dezelfde sociale situatie

bevinden. (...) ‘De meiden’ zijn altijd aanwezig, erbij. Zoals de citaten hierboven al aangeven stelt het gebruik van WhatsApp hen in staat
40 om deze specifieke sociale situatie zo ver te verruimen dat de ervaren intimiteit doorsijpelt naar elke andere situatie van hun dagelijkse bestaan. (...)

De vriendinnen worden constant
45 herinnerd aan ‘de meiden’ door de zogenoemde notificaties (die bliepjes of dat gezoem) die aangeven dat ze een bericht hebben ontvangen, wat hen meestal zal verleiden tot het
50 openen van de appgroep ‘beste vriendinnetjes’ – sowieso de allerbelangrijkste appgroep van alle andere appgroepen – om de berichten te lezen. Dus de appgroep
55 is in dit geval geworden tot een symbool dat hen verenigt als groep en een constante herinnering aan de groep als groep. (...) Het laat elke individuele gebruiker weten dat zij in
60 een situatie verkeren waarin zij hetzelfde kunnen roepen, dezelfde woorden kunnen gebruiken, hetzelfde kunnen reageren op gezamenlijke interesses, en dit leidt vervolgens tot
65 een bepaalde vorm van harmonie, een samensmelting tot eensgezindheid – ‘een gevoel van verbondenheid’, zoals een van de meiden het verwoordde.

bron: R. van den Akker, 2018